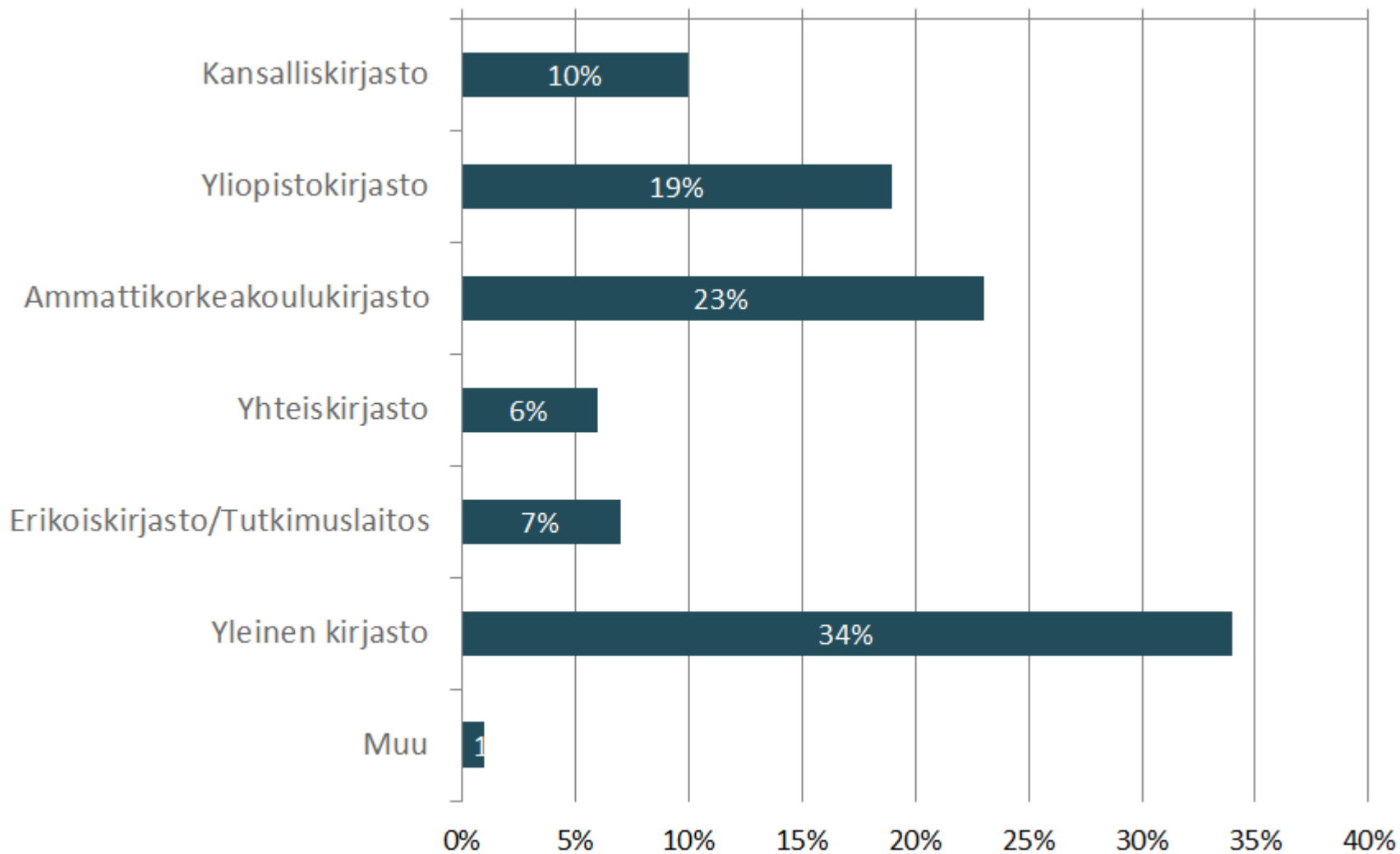

Kysely kiinteämittaisten kenttien käytöstä: alustavia tuloksia

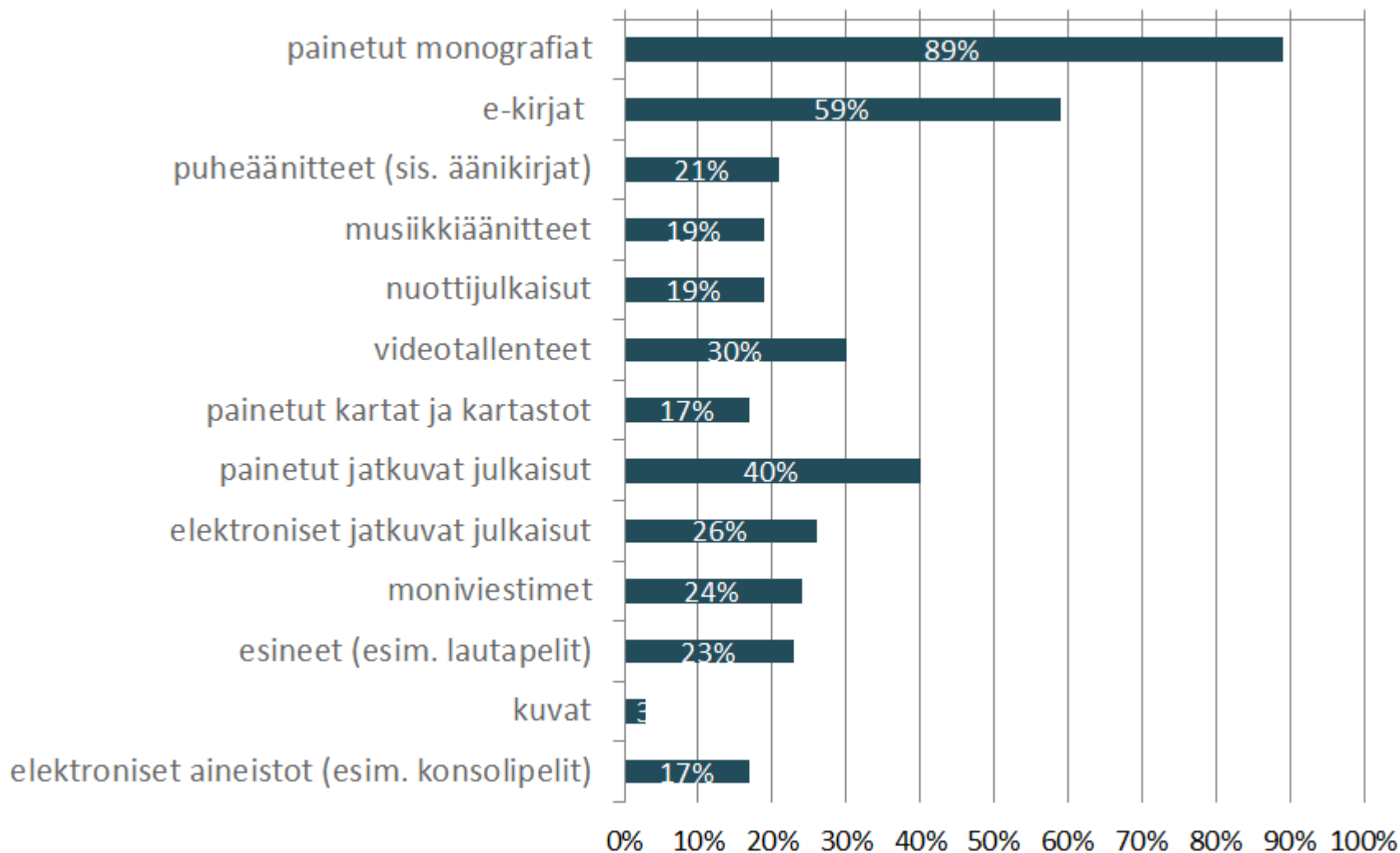
Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmä & KUMEA

1. Vastaajan kirjastosektori

Vastaajien määrä: 70

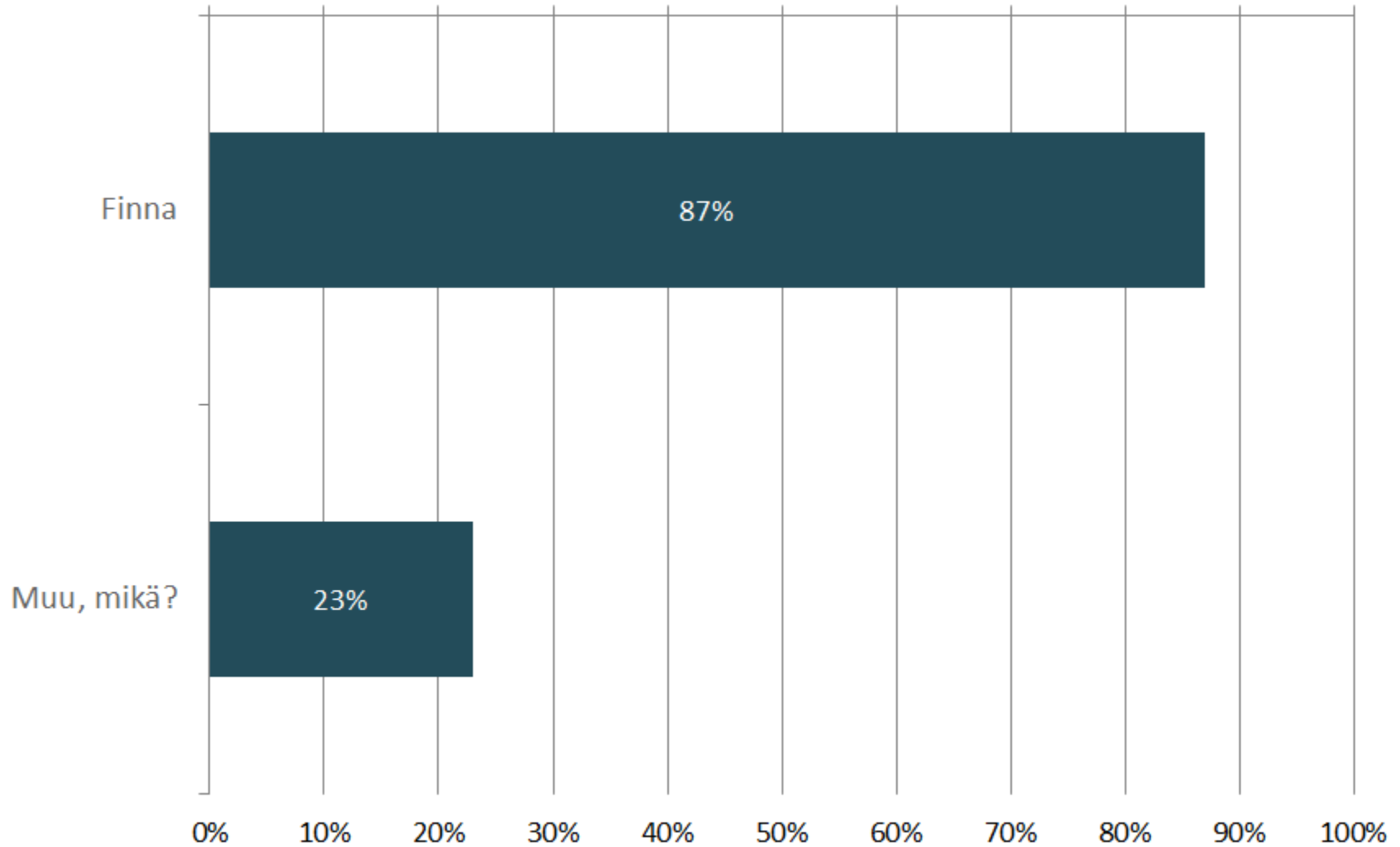
2. Mitä aineistoja kuvailet tai minkä aineistojen kuvailusta sinulla on muutoin asiantuntemusta?

3. Mitä kirjastojärjestelmää organisaationne käyttää?

Voyager	26
Axiell Aurora	19
Voyager + Aleph	15
Koha	7
Aleph	2
Sierra	1

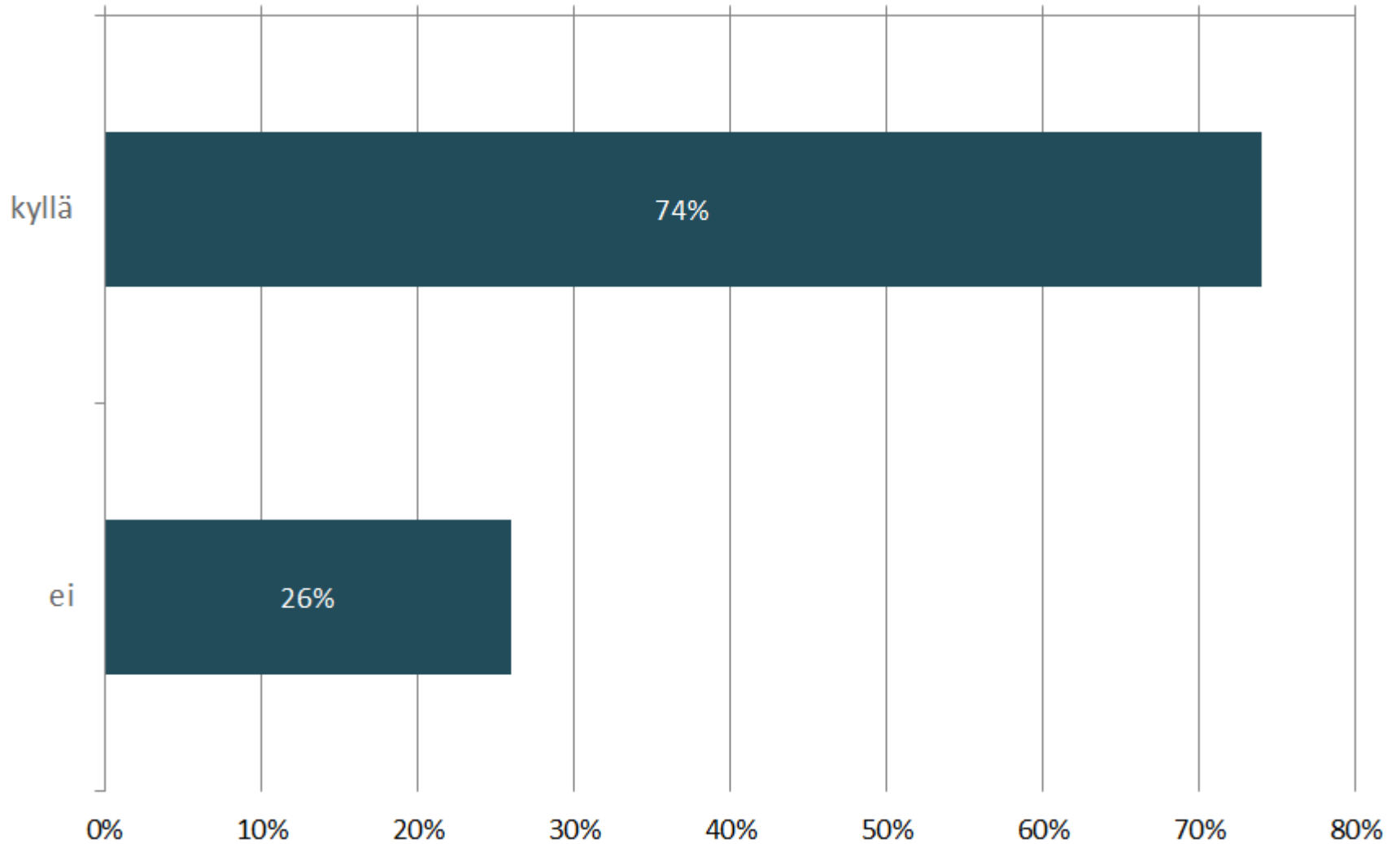
4. Mikä asiakaskäyttöliittymä organisaatiollanne on käytössä?

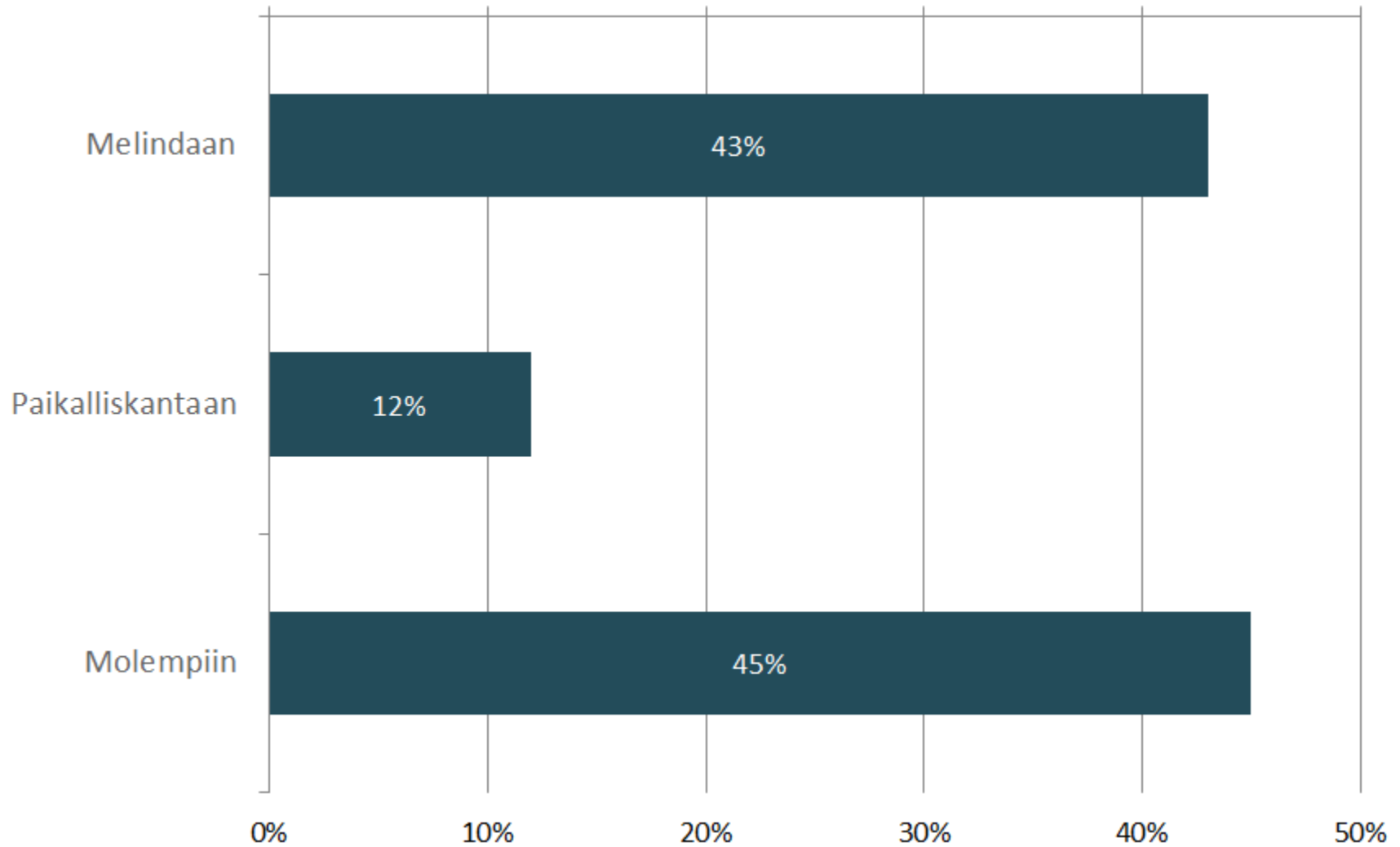
4. Muu, mikä?

Axiell Arena	9
Voyager-OPAC	4
WebVoyage	1
Encore	1
Aurora Web OPAC	1

5. Onko organisaationne Melindassa?

6. Jos on, kuvailletteko suoraan Melindaan vai omaan paikalliskantaanne?

Leader

Käyttö:

- Kaikkia merkkipaikkoja käytetään, mutta niiden käyttötarkoitus tunnetaan huonosti
- Lähes kaikki käytettävät merkkipaikkoja 05 - tietueen tila, 06 - Tietueen tyyppi, 07 - Tietueen bibliografinen taso ja 17 - Koodaustaso, 18 - Luettelointisäännöt, 09 - Tietueen merkistö -koodia
- Vähiten käytettiin 08 - Arkistoaineiston kontrolli (21 %) ja 19 - Moniosaisen julkaisun tietueen taso (20 %)

Tarkoitus

- Tilastointiin, asiakaskäyttöliittymään, tiedonhakuun tai muuhun tiedettiin käytettävät mp 05, 06 ja 07
- 08, 09, 17, 18 ja 19 sai eniten en tiedä -merkintöjä

Avovastauksista poimittua

- *Luetteloinnin koodaustaso on sovittu, määrätty tai kansallisen yhteistyön nimissä*
- *Tulevat automaattisesti järjestelmästä*
- *06 määrittelee aineistolajin*
- *Koodaustaso (17) ilmaisee kuvailijoille "missä mennään", onko kyse ennakkotiedosta tai muuten sellaisesta tietueesta, joka pitää täydentää*
- *Kirjaston omat kyselyt*

008 kaikille aineistoille yhteiset

Käyttö

- Lähes kaikki käyttivät Julkaisujan tyyppi (06), julkaisumaa (07-10 ja 11-14), kieli (35-37), luetteloiva organisaatio (39)
- Merkitsemättä jäi lähes kaikilla muunneltu tietue (mp 38, 12% käytti)

Tarkoitus

- Tilastointiin, asiakasliittymään ja tiedonhakuun
- En tiedä vastauksia eniten mp38 ja mp 39

Avovastauksista poimittua

- *Koska niin on ohjeistettu, kansallinen yhteistyö*
- *Julkaisuvuosi ja kieli tiedonhaussa tärkeitä*
- *Tietokantahuolto*
- *Selkeät ohjeet näihin, kiitos!*
- *Käyttötarkoitus?*

Painetut monografiat

62 vastaajaa (89 %)

- Kaikkia merkkipaikkoja käytetään, mutta niiden käyttötarkoitus tunnetaan huonosti
- Käytännöt vaihtelevat kirjallisuuslajien välillä, esim. lastenkirja, opinnäyte, sarjakuva
- Koettiin ettei merkkipaikkojen tietoa osata hyödyntää tarpeeksi tehokkaasti hauissa eikä hakujärjestelmissä.
- Huomioitiin, ettei kenttien käyttö ole kaikilta osin yhtenäistä. Tarve ohjeistukselle?

008

Eniten käytetyt merkkipaikat ovat 24-27 sisältö (78 %), 33 kirjallisuuslaji (72 %), 23 ilmiasu (67 %) Jokaisen merkkipaikan osalta 31-61 % ilmoittaa, ettei tunne käyttötarkoitusta, joten kovin pitkälle meneviä johtopäätöksiä ei käyttötarkoituksesta voi tehdä.

mp 24-27 Sisältö käytössä opinnäytetöiden rajaamiseksi haussa.

007

Käytössä alle 10 % prosentilla vastaajista

E-monografiat

41 vastaajaa (59 %)

- toivotaan selkeää tietoa, miten merkkipaikat näkyvät Finnassa
- suuri osa e-kirjoista tulee paketeissa, jolloin kiinteisiin kenttiin on määritelty tietyt arvot konvertoinnissa tai otetaan ne, mitä aineistossa jo on (elleivät vastoin sääntöjä).
- käyttötarkoitus epäselvää

008

Eniten käytetyt: 23 ilmiasu 93 %, 24-27 sisältö 70 %, 33 kirjallisuuslaji 70 %

“Elämäkerta- ja ilmiasukoodeja on käytetty, koska ne ovat olemassa ja helppoja määrittää. Ei niistä erityisempää hyötyä kuitenkaan taida olla.”

007

Merkkipaikat 0 ja 1 ovat järjestelmäsyistä tarpeen tietueen aineistolajin määrittämiseksi e-kirjaksi, molemmat käytössä 95 prosentilla. Tietoja hyödynnetään sekä tilastoinnissa, asiakaskäyttöliittymässä että tiedonhaussa

006

Käytössä alle puolella vastaajista (3-41 % merkkipaikasta riippuen)

“Käyttötarkoitus ei ole ollut ihan selvillä. “Kongressin kirjasto ollut esimerkkinä. Kumea on ohjeistanut, että kenttää ei enää tarvitse merkitä ao, tapauksissa. Olemme luopumassa 006-kentän käytöstä e-kirjojen primaariluetteloinnissa”

Puheäänitteet

15 vastaajaa (21 %)

008

Kumea ohjeistaa käytettäväksi: 22 kohderyhmä (Daisy-äänitteissä), 30-31 kirjallisuuslaji ja 23 ilmiasu ei saa olla "ei koodattu".

Eniten käytetyt: 22 kohderyhmä 64 %, 23 ilmiasu 58 % ja 30-31 kirjallisuuslaji 55 %

Muut käytetyt: 21 äänet 8 % ja 24-29 liiteaineisto 9 %

Käyttötarkoitus: Noin 40 % merkitsee 30-31 kirjallisuuslajin ja 22 kohderyhmän tiedonhakua varten ja 23 ilmiasun asiakaskäyttöliittymää varten.

Mp 23 käytössä, koska Melindan ohjeissa kielletään "ei koodattu".

007

Kumea ohjeistaa käytettäväksi: 00 aineistoluokka, 01 aineiston erityismääre, 03 nopeus, 06 mitat ja 10 valmistusmateriaali. (Voi käyttää: 04 Äänikanavien määrä, 12 Äänentoiston erityispiirteet ja 13 Tallennus- ja säilytystekniikka.)

Kaikki käytävät: 00 aineistoluokka ja 01 aineiston erityismääre

Muut käytetyt: 10 valmistusmateriaali 62 %, 06 mitat 54 %, 03 nopeus 31 % ja 13 tallennus- ja säilytystekniikka 31 %

Käyttötarkoitus: 00 aineistoluokan ja 01 aineiston erityismääreen merkitsemisen tarkoitus hajautui tasaisesti asiakaskäyttöliittymän, tiedonhaun ja tilastoinnin kesken.

Noin 30 % merkitsee 13 tallennus- ja säilytystekniikan sekä asiakaskäyttöliittymää että tiedonhakua varten.

E-äänikirjat

15 vastaajaa (21 %)

007

Kumea ohjeistaa käytettäväksi: 00 aineistoluokka ja 01 aineiston erityismääre
Käytetyt: 00 aineistoluokka ja 01 aineiston erityismääre 92 % sekä 05 ääni 17 %

Käyttötarkoitus: 00 aineistoluokan ja 01 aineiston erityismääreen merkitsemisen tarkoitus jakautui tasaisesti tilastoinnin, tiedonhaun ja asiakaskäyttöliittymän kesken.

006

Kumea ohjeistaa käytettäväksi: 00 aineiston muoto, 06 ilmiasu ja 09 elektronisen aineiston tyyppi
Eniten käytetyt: 00 aineiston muoto 77 %, 06 ilmiasu 69 % ja 09 elektronisen aineiston tyyppi 66 %
Muut käytetyt: 05 kohderyhmä 18 % ja 11 virallisjulkaisu 10 %

Käyttötarkoitus: Noin 25 % merkitsee 05 kohderyhmän tiedonhakua varten.
Merkkipaikkoja 00 aineiston muodon, 06 ilmiasun ja 09 elektronisen aineiston tyyppin merkitsemisen tarkoitus hajautui tasaisesti asiakaskäyttöliittymän, tiedonhaun ja tilastoinnin kesken.

006-kentän koodit eivät e-äänikirjoissa välttämättä ole tarpeen Auroran/Finnan aineistolajien muodostumisen (+ tiedonhaun ja tilastoinnin kannalta). Käytämme näitä merkkipaikkoja Kumean äänikirjaohjeen perusteella.

Musiikkiäänitteet

13 vastaajaa (19 %)

008

Käyttö Musiikinlaji (75 %) Nuottiaineiston muoto (50 %) Äänet (18 %) Kohderyhmä (25 %) Ilmiasu (33 %) Liiteaineisto (25 %) Kirjallisuuslaji (8 %) Transponointi ja sovitus (8 %). Käytetyimmät ovat siis Musiikinlaji (75 %) ja Nuottiaineiston muoto (50 %). Musiikkiaineiston Marc 21 -sovellusohje suosittaa Musiikinlajia käytettäväksi “soveltuvien osien”. Äänitteillä Nuottiaineiston muoto on koodattuna “soveltumaton”.

Avovastauksissa: “haluamme tehdä standardinmukaista, laadukasta luettelointia”, vaikka tiedossa ei olekaan, pystyykö kirjastojärjestelmä hyödyntämään kuvailua. Kirjastopalvelun kuvailut mallina.

007

Käyttö Aineistoluokka (92 %) Aineiston erityismääre (100 %) Nopeus (42 %) Äänentoistokanavien konfiguraatio (8 %) Uran leveys tai kaltevuus (0 %) Mitat (67 %) Nauhan leveys (0 %) Nauhan raitojen lukumäärää (0 %) Levyn, lieriön tai nauhan tyyppi tai... (0 %) Valmistusmateriaali (83 %) Leikkaustapa (0 %) Äänentoiston erityispiirteet (8 %) Tallennus- ja säilytystekniikka (42 %)

Käytetyimmät: Aineistoluokka, Aineiston erityismääre, Mitat ja Valmistusmateriaali. Näiden (ja lisäksi Nopeuden) käyttöä suositellaan myös Musiikkiaineiston Marc 21 -sovellusohjeessa. Avovastauksissa mainitaan, että Aineistoluokkaa, Aineiston erityismäärettä ja Valmistusmateriaalia käytetään “aineistolajien muodostamisessa” eli mm. CD-levyjen erottamiseen äänilevyistä (vinyylilevyistä).

Nuottijulkaisut

13 vastaajaa (19 %)

008

Käyttö Musiikinlaji (82 %) Nuottiaineiston muoto (91 %) Äänet (33 %) Kohderyhmä (40 %) Ilmiasu (27 %) Liiteaineisto (18 %) Kirjallisuuslaji (10 %) Transponointi ja sovitus (18 %)

Käytetyimmät ovat Musiikinlaji (82 %) ja Nuottiaineiston muoto (91 %). Äänet-merkkipaikan merkitään nuottiaineiston muoto "soitinäänet" eli stemmat, mutta sen käyttö on vain 33 %. Kohderyhmä (40 %) on käytössä myös nuottijulkaisuissa.

Avovastauksissa:

Asiakaskäyttöliittymään haluttaisiin mahdollisuus rajata haut esim. pienoispartituureihin (eli Nuottiaineiston muotoon).

"Haluumme tehdä standardinmukaista, laadukasta luettelointia", vaikka tiedossa ei olekaan, pystyykö kirjastojärjestelmä hyödyntämään kuvailua. Kirjastopalvelun kuvailut mallina.

007

Käyttö Aineistoluokka (92 %) Aineiston erityismääre (83 %)

Käyttö on suurimmaksi osaksi Musiikkiaineiston Marc 21 -sovellusohjeen mukaista.

Videotallenteet

21 vastaajaa (30 %)

008

Käytetty KUMEN ohjeistuksen mukaisesti: kohderyhmä, ilmiasu, visuaalisen aineisto tyyppi sekä myös ”ei pakollisia” kesto, virallisjulkaisu, menetelmä

käytön tarkoitus: tilastointi, asiakaskäyttöliittymä, tiedonhaku
en tiedä vastauksia kaikista merkkipaikoista, täysin tuntemattomia kesto ja menetelmä

muu käyttö: mp 29 ja 33 käytössä Melindan ohjeistuksen vuoksi

007

Käytetty kaikkia KUMEN ohjeistuksessa mainittuja kenttiä: **aineistoluokka**, **aineiston erityismääre**, videojärjestelmä, väritys, ääni mukana tai erikseen, äänilähde, mitat, äänentoistokanavien konfiguraatio (ohjeessa ”äänikanavien määrä”)

käytetty verkkovideoiden kohdalla

käytön tarkoitus: tilastointi, asiakaskäyttöliittymä, tiedonhaku
en tiedä -vastauksia kaikista merkkipaikoista, täysin tuntemattomia äänilähde, mitat ja äänentoistokanavien konfiguraatio
muu käyttö: aineistolajin muodostaminen

006

verkkovideot, käytetty: aineiston muoto, ilmiasu, elektronisen aineiston tyyppi

verkkovideot, käytön tarkoitus: tilastointi, asiakaskäyttöliittymä, tiedonhaku
en tiedä -vastauksia kaikista merkkipaikoista, täysin tuntemattomia virallisjulkaisu, kohderyhmä

Muut kommentit videotallenteisiin: marc-tietueet tulevat palvelun toimittajalta, MARC21-sovellusohjeessa on 006 (CF) ELEKTRONISET AINEISTOT, jota ei löydy Alpehin tai Voyagerin 006:sta. 006 kenttä ei käytössä koska 008 kenttään tallennetaan tarpeelliset tiedot. Oheistus on sekavaa eikä käyttötarkoitus ja vaikutus ole tiedossa

Kartat

12 vastaaja (17 %)

008

mp 25 kartta-aineiston tyyppi Suurin osa vastaajista (80%) merkitsee kartta-aineiston tyyppin (yksittäinen kartta, karttapallo tms.)

mp 29 ilmiasu Vajaa puolet vastaajista (40%) täyttää ilmiasu-tiedon (verkkoaineisto tms.)

008-merkkipaikkojen käyttötarkoitus oli tiedossa vain yksittäisissä vastauksissa ja vain merkkipaikkojen 25 ja 29 osalta. Merkkipaikkoja 25 ja 29 käytetään myös Melindan ohjeistuksen vuoksi. Kukaan kyselyn vastaajista ei tiedä mitä tarkoitusta varten korkeustieto, projektio, virallisjulkaisutieto, hakemisto tai ilmiasun erityispiirteet merkitään kartta-aineistoon. Avovastauksissa todettiin myös, että projektion (ydinelementti) tunnistaminen vaatii erityisasiantuntemusta.

007

mp 00 aineistoluokka Suurin osa vastaajista (73%) merkitsee kartta-aineistoon aineistoluokan (kartta, karttapallo tms.)

mp 01 aineiston erityismääre Suurin osa vastaajista (73%) merkitsee kartta-aineistoon aineiston erityismääreen (kartasto, atlas, maapallon karttapallo tms.)

mp 03 väritys

vajaa puolet vastaajista (46%) merkitsee kartta-aineistoon väriytyksen (yksivärinen, monivärinen tms.)

mp 04 valmistusmateriaali

kolmannes vastaajista (36%) merkitsee valmistusmateriaalin (paperi, muovi tms.)

Vain merkkipaikkojen 00, 01 ja 03 käyttötarkoitus tunnetaan. Kukaan vastaajista ei tiedä mihin käyttötarkoitukseen valmistusmateriaali, jäljennetyyppi, valmistusmenetelmä tai polariteetti merkitään kartta-aineistoon.

Jatkuvat julkaisut

28 vastaajaa (40 %)

- Ilmestymistiheyttä ja säännöllisyyttä hyödynnetään tilauksissa ja saapumisvalvonnassa.
- Osa koodeista on kv ISSN-keskuksen portaalia varten osa on Unescon vaatimuksia/ehkä tilastointiin.
- Halutaan tehdä standardinmukaista, laadukasta luettelointia.
- Toisaalta ei tiedetä hyödyntääkö järjestelmä merkkipaikkoja esim. tiedonhaussa.

008

Yleisimmin käytössä: ilmestymistiheys, säännöllisyys, jatkuvan julkaisun tyyppi ja ilmiasu. Vähiten käytössä: sisältö, alkuperäisen julkaisun ilmiasu
hajonta suurta eri kenttien käytön tarkoituksen suhteen; eniten kuitenkin en tiedä vastauksia (paitsi ilmestymistiheys, jatkuvan julkaisun tyyppi)

007

n. 50 % ei tiedä, mihin tarkoitukseen käytetään; 25 % tilastointiin

Jatkuvat verkkojulkaisut

18 vastaajaa (26 %)

008 (KUMEn ohjeessa suositellaan käyttöön 23 ja 34)

- Eniten käytetty (76-82 %) koodeja: 18 ilmestymistiheys, 19 säännöllisyys, 21 jatkuvan julkaisun tyyppi ja 23 ilmiä monia koodeja käytettiin harvoin, käytössä vain 19-41 % (Huom! KUMEn ohjeistamaa 34 kirjauskäytäntö-koodia käytti vain 35 %)

- Eniten käytettyjen koodien yleisin mainittu käyttösy on tilastointi. Harvemmin käytetyistä merkkipaikoista vain 50 % tai alle tiesi miksi käytetään

- Huom! 33 ja muutama muu mp. käytettiin ISSN-portaalia varten tai Unescon vaatimuksesta (tarkoittaako tämäkin kuitenkin tilastointia?)

007 (KUMEn suosituksen mukaiset koodit käytössä 91% (eli 00 aineistoluokka ja 01 aineiston erityismääre)

- Yleisin käyttötarkoitus oli tilastointi, mutta myös tiedonhaku ja asiakaskäyttöliittymän tarpeet mainittiin käyttöperusteina

- Muista koodeista oli käytetty vain 11 aineiston alkuperä ja 05 ääni - molempia käytti yksi kuvailija.

- 05 Ääni käyttötarkoitus ei tiedossa, mutta 11 aineiston alkuperä 50% käyttötarkoitus muu, mutta sitä ei avattu avovastauksessa, toinen 50% ei tiennyt miksi käytössä (eli tähän on vastannut myös joku muukin kuin merkkipaikan käyttäjä).

006 (KUMEn verkkoaineistojen ohje: käyttö vapaavalintainen, mutta esimerkeissä on mukana)

Käytössä:

00 aineiston muoto 37 % (tämä pitäisi olla aina mukana, koska koodi määrittelee mitä aineistoa 006 koskee)

06 ilmiäsu 56 %

09 elektronisen aineiston tyyppi käytössä 56 %

Käyttötarkoitukset tilastointi, tiedonhaku, asiakaskäyttöliittymä

Muu käyttötarkoitus ISSN-portaali

Avovastauksista: kentän 006 käyttötarkoitus ei aina kovin hyvin selvillä, seurattu Kongressin kirjaston esimerkkiä, toisaalta jotkut olivat luopuneet kokonaan kentän käytöstä "KUMEn ohjeisiin nojautuen"

Moniviestimet

17 vastaajaa (24 %)

008

Kumee ohjeistaa käytettäväksi: 22 kohderyhmä, 29 ilmiasu, 33 visuaalisen aineiston tyyppi
Eniten käytetyt: 33 visuaalisen aineiston tyyppi 87 %, 22 kohderyhmä 57 % ja 29 ilmiasu 50 %
Muut käytetyt: 18-20 kesto 21 %, 28 virallisjulkaisu 14 % ja 34 menetelmä 15 %

Käyttötarkoitus: Enemmistö merkitsee 22 kohderyhmän tiedonhakua varten.
29 ilmiasun ja 33 visuaalisen aineiston tyyppin merkitsemisen tarkoitus hajautui tasaisesti asiakaskäyttöliittymän, tiedonhaun ja tilastoinnin kesken.
18-20 keston, 28 virallisjulkaisun ja 34 menetelmän käyttötarkoitusta ei osattu sanoa.

Mp 29 ja 33 käytössä Melindan ohjeistuksen vuoksi.

007

Kumean ohjeistaa käytettäväksi: 00 aineistoluokka ja 01 aineiston erityismääre
Käyttö: 00 aineistoluokkaa käytti 87 % ja 01 aineiston erityismäärettä 67 %

Käyttötarkoitus: 01 aineiston erityismääreen käyttötarkoitusta ei lähes puolet vastaajista osannut sanoa. Noin 20 % merkitsee merkkipaikan sekä tiedonhakua että tilastointia varten.
00 aineistoluokan merkitsemisen tarkoitus hajautui tasaisesti asiakaskäyttöliittymän, tiedonhaun ja tilastoinnin kesken.

Haluamme tehdä standardinmukaista, laadukasta luettelointia. En tiedä tarkkaan, hyödyntääkö järjestelmä merkkipaikkoja esim. tiedonhaussa.

Moniviestimet

Käytättekö jokaisesta moniviestimen osasta omaa 006 kenttää?

- **86 % ei käytä** ja vain 14 % vastaajista käyttää.
- Kumea ohjeistaa: 006 kenttää toistetaan, niin että kaikkien aineistotyyppien erityispiirteet saadaan näkyviin.

Käytättekö jokaisesta moniviestimen osasta omaa 007 kenttää?

- **62 % ei käytä** ja 38 % käyttää.
- Kumea ohjeistaa: Tee lisäksi jokaiselle aineistotypille oma 007-kenttä!

Selkeää ohjeistusta tarvittaisiin.

Esineet

16 vastaajaa (23 %)

008

käyttö: vastaajista yli puolet ilmoitti käyttävänsä merkkipaikkoja **kohderyhmä** ja **visuaalisen aineiston tyyppi**, hieman alle puolet käyttää merkkipaikkaa **ilmiasu**. Muiden merkkipaikkojen käyttö vähäistä (alle 10 %)

käytön tarkoitus käytetyimpien merkkipaikkojen osalta:

tilastointi: ilmiasu ja visuaalisen aineiston tyyppi

asiakaskäyttöliittymä: kohderyhmä, ilmiasu ja visuaalisen aineiston tyyppi

tiedonhaku: kohderyhmä, ilmiasu ja visuaalisen aineiston tyyppi

myös vaihtoehtoja **Muu** ja **en tiedä** oli käytetty näiden merkkipaikkojen kohdalla

Muu käyttötarkoitus: ”Haluamme tehdä standardinmukaista, laadukasta luettelointia. En tiedä tarkkaan, hyödyntääkö järjestelmä merkkipaikkoja esim. tiedonhaussa.”

007

käyttö: vastaajista puolet käyttää merkkipaikkoja aineistoluokka ja aineiston erityismääre

käytön tarkoitus:

en tiedä: kummankin merkkipaikan kohdalla suurin osa (yli 75 %) ilmoitti ettei tiedä käyttötarkoitusta

tilastointi ja muu: käyttö vähäistä (11-13 %)

Muuta kommentoitavaa: ”Esineet ovat meillä esim. lainattava läppäri eli tarvitaan lähinnä nimi ja viivakoodi, ovat vain omassa tietokannassa.”

Kuvat

2 vastaajaa (3 %)

008

- ainoastaan mp. 22 Kohderyhmä on käytössä (50 %) kuvien primaariluetteloinnissa. 100 % vastaajista ilmoitti käyttävänsä merkkipaikkaa tiedonhakuun.
- Muu käyttötarkoitus, muuta kommentoitavaa - ei vastauksia.

007

- vastaajien käytössä ei ole mikään 007-kentän merkkipaikoista (00 - Aineistoluokka, 01 - Aineiston erityismääre, 03 - Väritys, 04 - Kuvan pohjan ensisijainen materiaali, 05 - Kehys, tuki tai montaasi)
- Kysymykseen “Mihin tarkoitukseen käytätte 007-kentän merkkipaikkoja kuvien kuvailussa?” ei vastauksia.

Elektroniset aineistot

12 vastaajaa (17 %)

008

formaattissa on 4 merkkipaikkaa, joista KUMEAn ohjeessa suositellaan käyttöön 23 ja 26, niitä myös käytetään

26 Elektronisen aineiston tyyppi 100 %

23 ilmiasu 82 %

22 kohderyhmä 73 %, 28 virallisjulkaisu 27 %

-koodeja käytetään eniten tiedonhakuun (29-41%) tai asiakaskäyttöliittymän tarpeisiin

-mp 28 virallisjulkaisukoodia käytti vain muutama kuvailija, eikä kellään ollut tiedossa miksi

007

- käytössä vain 5/14 formaatin merkkipaikoista

- KUMEAn suosituksen mukaiset koodit 00 aineistoluokka ja 01 aineiston erityismääre käytössä 91% ja niitä käytetään asiakaskäyttöliittymän tarpeisiin (34%) tai tiedonhakuun(33%)

- Muut käytetyt: 03 Väritys, 04 Mitat, 05 Ääni - käytössä 64%

- suurin osa ei tiennyt miksi käytetään 75-100%

- avovastauksessa selityksiä käytölle: *"Mp 03-05 ovat meillä käytössä, koska ne on mainittu pelien kuvailuohjeessa (& ovat yleensä arvoiltaan samat joten ne on voitu tallentaa jo luettelointimuottiin"*

- 008 ja 007: ohjeiden minimisuositusten mukaiset merkkipaikat käytössä 82-100%

Mitä ohjeistusta käytätte kiinteämittaisten kenttien tallennuksen tukena? (Alephin alaosan Tag Information, MARC 21 -formaatti, MARC 21 -sovellusohje (RDA), Sisällönkuvailuopas, muu mikä?)

66 vastaajaa

Moni vastaaja ilmoitti yleisesti käyttävänsä kaikkia otsikossa mainittuja ohjeita. Erikseen mainittiin myös:

- KUMEAn ohjeet ja pöytäkirjat
- Kirjaston omat työohjeet, Omat valmiit tallennusalustat
- RDA toolkit
- Järjestelmämanuaali
- KUMEAn ja Muusan eri aineistotyypeille tekemät ohjeet
- Metatietosanasto
- Finto: YSA
- Fennican RDA-sovellusohje
- Muut tietokannat
- Kotimaiset sekä kansainväliset koulutusmateriaalit
- Kongressin kirjaston ohjeet
- Melindan toimintaohje
- Kirjastopalvelun luetteloinnit

Keskeisimmät lähteet sen mukaan, kuinka monta kertaa ne mainittiin ensimmäisenä lähteenä:

MARC 21 -formaatti	23
Alephin alaosan Tag Information	16
MARC 21 -sovellusohje (RDA)	8

Muutatteko kiinteämittäisiä kenttiä poimiessanne kuvailutietueita muista tietokannoista? Mitä muutoksia teette yhteistietokantaan? Mitä muutoksia teette vain omaan tietokantaan?

- 57 vastaajaa
- n. puolet vastaajista ei tehnyt muutoksia, korjasi selvät virheet, lisäsi puuttuvia kenttiä
- useimmiten muutokset tehtiin yhteistietokantaan
- omaan tietokantaan tehdyt muutokset
 - kun koskivat oman organisaation käytäntöjä tai aineistoa, joka ei näy yhteistietokannassa, esim. e-kirja
 - kun ei kuuluta yhteistietokantaan
- kentät joihin tehtiin muutoksia
 - kohderyhmä, aineiston määrittämisen merkkipaikat, koodaustaso, luetteloiva organisaatio, tietueen taso, kuvitus, hakemisto, bibliografia, maakoodit, vuosiluvut, sisältökoodit, kieli, ilmiasu, copyright-vuosi, 008-kenttä (poistoja)

Kuvailetteko aineistoja, jotka eivät sisälly kyselyyn? Mitä koodikenttiä silloin käytätte?

- 17 vastaajaa
- Tietokannat: koodikenttiä niukasti (Metalibista konvertoidut tietueet), kuvailu omaan paikalliskantaan.
- Edilex-artikkelit: e-aineisto vrt. e-verkkojulkaisut, painetun aineiston osakohteet vrt. painettu aineisto.

MARC 21 -formaatissa useita asioita merkitään sekä kiinteämittäisiin että vaihtuvamittäisiin kenttiin. Koetteko ilmaiseksi tarpeettomasti päällekkäistä tietoa? Jos koette, niin missä kentissä ja minkä aineiston kohdalla?

- 30 vastaajaa
- kyllä 6, ei 11, osittain 13.
- Tuplityötä, esim. kuvitus, julkaisumaa, kieli voisi kopioitua suoraan kiinteämittäisiin kenttiin ja ei-koodattu voisi olla automaattisesti niissä kentissä, joihin ei ole otettu kantaa.
- Tuplityönä koetaan silloin, kun ei tiedetä mitä tarkoitusta varten merkkipaikka täydennetään.
- *Emme koe turhana, eikä ole ongelma*
- *Tämä ei ole kokemuksen asia. Asioiden tulee perustua tietoon! Kiinteämittaisten kenttien vaikutus tiedonhakuun ja käyttöliittymiin olisi aiheutta tietää kyllä enemmän, esim. Finna. Tietoisku!*

Muuta huomioitavaa ja kommentoitavaa

- 14 vastaajaa
- Useasta vastauksesta kävi ilmi, että kiinteämittaisten kenttien käytössä on epävarmuutta siitä, mitä varten kutakin kenttää käytetään, miten ne toimivat tiedonhaussa ja mitkä niistä vaikuttavat tilastointiin.
- Kuvailun ja Finnan toiminnan suhteet epäselviä. Odotetaan kuumeisesti lisäkoulutusta juuri kiinteämittaisten kenttien käytöstä.
- Melindan kiinteisiin kenttiin toivottiin “ei koodattu” -valinnat valmiiksi eikä ajoa päälle, sillä useiden loadien seurauksena kiinteät kentät ovat “mitä sattuu”.
- Toivottiin selkeitä ohjeita siitä, mitkä kiinteämittaiset kentät ja merkkipaikat ovat ehdottoman välttämättömiä tietueiden sujuvaan löytymiseen.
- Fennican RDA-toolkitiin tekemää työohjetta kiiteltiin erinomaiseksi kuvailutyön apuvälineeksi.
- Todettiin, että yhteisesti sovittujen sääntöjen noudattaminen on erittäin tärkeää, kun toimijoita on paljon.